

Törvényerejű rendelet a társadalmi bíróságokról

Az Elnöki Tanács rendelete állami életünk demokratizmusának fejlődését jelenti

A Tájékoztató Hivatal közli: Az Elnöki Tanács szombaton délelőtt ülést tartott megtárgyalta és elfogadta a társadalmi bíróságokról szóló törvényerejű rendeletet. Ezután közlegi határokat érintő terület-átcsatolásokat hagyott jóvá, végül egyéb ügyeket tárgyalta.

A társadalmi bíróságokról szóló új törvényerejű rendelet — feihasználva a már több mint 6 éve működő társadalmi bíróságok kedvező tapasztalatait — továbbfejleszti a társadalmi bíróságot. Ezt lehetővé teszi a dolgozók szocialista tudatának és erkölcsi felfogásának fejlődése, a társadalmi bíróságok munkája iránt megmutató növekvő érdeklődés és aktivitás, valamint az a kedvező hatás, amelyet a bíróságok tárgyalásai és határozatai gyakorolnak az eljárás alá vont személyre és a vállalat többi dolgozójára.

Az új jogszabály — amely 1963. január 1-én lép hatályba — jelentős lépés állami életünk és társadalmi rendszerünk demokratizmusának további szélesítése terén. A társadalmi bíróságok a dolgozók választott szervei. Feladatuk, hogy a munka öntudatos, fegyelmezett végzésére, a társadalmi tulajdon védelmére neveljék a dolgozókat s elősegítsék a dolgozók emberi méltóságának, továbbá tulajdonának és jogainak kölcsönös tiszteletbentartását. Ezzel a társadalmi bíróságok — a dolgozók véleményét közvetlenül kifejezésre juttatva — hozzá fognak járulni a szocialista erkölcs további megerősítéséhez.

Hol kell létrehozni társadalmi bíróságot?

Minden olyan állami vállalatnál, és gazdálkodó szervnél, ahol a dolgozók száma a szöveti meghaladja, társadalmi bíróságot szerveznek, sőt ilyen bíróságot lehet más állami szervezetek, intézményeknél és egyes szövetkezeteknél is lehet választani. A társadalmi bíróság elnökét, elnökhelyetteseit és tagjait a vállalat dolgozói két évre választják a közösség bizalmát élvező, példamutató magatartású társaik közül.

A társadalmi bíróságok jelentősége megnövekszik, mert az eléjük tartozó ügyek és az általuk hozható intézkedések köre kibővíül. Elsősorban azokban az ügyekben döntenek, amelyek társadalmi elbírálása különösen alkalmas a felelősségre vonás szempontjából és a többi dolgozó nevelésére. A munkafegyelmem és a szocialista együttélési szabályok megsértése, a munkahelyen elkövetett tulajdon elleni és más szabálysértések esetén kívül a társadalmi bíróság az eddiginél szélesebb körben járhat el az olyan kisebb jelentőségű büntettek miatt is, amelyeket az ügyész, vagy a bíróság tesz át hozzá elbírálásra. Eldönti a vállalat dolgozói között becsületsértés, rágalmasz, vagy könnyű testi sértés miatt felmerült vitákat és az 1000 forintot meg nem haladó összegű anyagi természetű vitás ügyeket is.

Tárgyalás, vád, védelem

A társadalmi bíróság tárgyalása általában nyilvános. A tárgyaláson a dolgozók

kérdéseket tehetnek fel és felszólalhatnak. Indokolt esetben a felelősségre vont dolgozó munkatársai közül társadalmi vádlót és társadalmi védőt lehet kijelölni. Védő csak az lehet, akinek kijelölésével a felelősségre vont dolgozó is egyetért. Bővül a társadalmi bíróság intézkedéseinek jogköre is. A nevelő jellegű intézkedések (figyelmeztetés, megróvás) mellett súlyosabb megítélést kívánó esetben javaslatot tehet a felelősségre vont dolgozó elbocsátására, vagy alacsonyabb munkakörbe helyezésére. Büntetést, vagy szabálysértés miatt a társadalmi bíróság 500 forintig terjedő pénzbírságot is kiszabhat. Javasolhatja az alkoholistát kényszer-elvonó kezelését, elrendelheti továbbá, hogy a családja eltiltsa az elhanyagoló dolgozót munkabérének legfeljebb a felét a család számára utalják ki. Végül — kárhoztatás esetén — 1000 forintig terjedő kártérítést is megállapíthat. A pénzbírság címén levont összegeket a vállalat dolgozóinak kulturális és szociális céljaira kell fordítani.

A határozat felülvizsgálása

A rendelet a törvényesség érdekében lehetővé teszi,

hogy a társadalmi bíróság határozatát a szakszervezeti bizottság, egyes esetekben pedig a járásbíró felülvizsgálhassa. A társadalmi bíróság határozata ellen a szakszervezeti bizottságnál panaszt emelhet az, aki a határozatot sérelmesnek tartja.

A társadalmi bíróságok működésének irányítása a Szakszervezetek Országos Tanácsának feladata. A SZOT elnöksége határozatot hozott a társadalmi bíróságok megalakításáról, szervezetéről és működéséről.

Ez a határozat a vállalat, üzem stb. nagysága szerint szabályozza a társadalmi bíróságok tagjainak létszámát, megválasztásuk módját. A SZOT elnökségének határozata nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy a társadalmi bíróság — határozatának meghozatala előtt — messzemenő gondossággal mérlegelje az ügy összes körülményeit.

Az új jogszabály értelmében a társadalmi bíróságok tevékenységét az ügyészség, a bíróság, illetve az állami vállalatok, a társadalmi szervezetek és szövetkezetek jogtanácsosai is segítik. — (MTI)

Jobb premizálás, szorgalmasabb munka

Több mint egymillió forintot oszt ki jutalomként a szegedi

Haladás Tsz

A korábbi premizálási rendszer hibáiból okulva idén olyan premizálást vezetett be az újszegedi Haladás Tsz, amely nem a brigádok összteljesítménye, hanem az egyes növénytermesztési kultúrákban dolgozó munkacsapatok eredményei alapján határozza meg a jutalmazás mértékét.

Az újfajta premizálás jól bevált. A Haladás Tsz-ben elsősorban talán épp a premizálás ösztönző hatására egészséges versengés alakult ki a munkacsapatok között.

A VIII. kongresszus tiszteletére szép munkafelajánlások is születtek.

A napokban kezdte fölmerülni a tsz könyvelése a szövetkezeti munkacsapatoknak termelési eredményeit az egyes kultúrákban. A számok mindennél ékeesebben bizonyítanak a munkacsapatok közötti és kultúránkénti premizálás ösztönző hatása és célszerűsége mellett. Összesen több mint egymillió forintot osztanak ki jutalomként az újszegedi szövetkezeti gazdák között. Komoly összeg ez, s

a tsz tagsága örömmel és meglepődéssel fogadta a hírt.

A növénytermesztésben elsősorban a kertészetben dolgozó munkacsapatok jeleskedtek. Az aszályos év és a kedvezőtlen időjárás ellenére

is szép eredményeket értek el. Az augusztusi jégverés tönkretette ugyan a paradicsomkultúrát, azonban még így,

az értékén alul áruba bocsátott termelést is teljesítették a tervüket Dobó Imre munkacsapatának tagjai.

akik most szintén jogosultak a prémiumra.

Közül 90 ezer forint jutalomban részesülnek a szövetkezeti falkolójában dolgozó gazdák. Komoly prémium vár a lucernatermesztésnél kiemelkedő eredményt elért szövetkezeti gazdákra is. Megfeszített erővel dolgoztak az elmúlt hetekben a tsz traktorosai. Közöttük is kitűnt szívós szorgalmával Kormányos István, aki — hogy minél előbb földbe kerülhessen a jövő évi gabonatermesztés vetőmagja — sokszor 10—12 órát ült a traktor nyergében. Nem marad el a jutalma az 6 kiemelkedő teljesítményének sem:

24 mázsa őszi árpát kapott prémiumként keresetén felül

az elmúlt háromnegyed évben végzett munkájáért.

Mágori Imre, a tsz elnökhelyettese elmondta, hogy az emberek az utóbbi napokban még fokozottabb igyekezettel dolgoztak, mint addig. Annak a tudata, hogy a jobb munkáért többet kap-

Korszerű gépek a téli síkos járdák balesetmentesítésére

Evről évre nagy gondot okozott a Szegedi Köztisztasági Vállalatnál a téli síkos járdák balesetmentesítése. Idén ősszel — tehát még jó

időben — Kovács Antal művezető elmondása és tervrajza szerint — két homokszóró gép szerkesztését kezdték meg a vállalat műhelyében.

Az ötletes új gép, melyre a síkos járdákra szórható homokot rakják fel, keréken gurul a teraút után. A szabályozható szerkezet megfelelő mennyiségben adagolja az úttestre a szóróanyagot. Öránként tíz-tizenkét kilométeres útszakaszt tudnak egy-egy homokszóró géppel siktalanítani. A két új szerkezet már novemberre elkészül.

Külföldi békeharcosok látogatása az Országos Béketanácsnál

Felix Iversen, egyetemi tanár, a Finn Béketanács al-elnöke és felesége, valamint Holland Roberts, amerikai szociológus, a Béke-Világtanács irodájának tagja, akik a magyar békemozgalom ve-

zetőinek meghívására érkeztek hazánkba, szombaton látogatást tettek az Országos Béketanácsnál.

Szombaton látogatást tett az Országos Béketanácsnál Jusuf Dadoo, neves dél-afrikai békeharcos is.

Társaim megbíztak...

Az Újszegedi Kender-, Lenzövény Vállalat kilenc küldöt- tet választott a városi párt- értekezletre. Legtöbbjük köz- ismert ember nemcsak, az- üzemben, hanem a közélet- ben is. Talán csak egyetlen- homo novus akad közöttük: Tombác Ferencné.

— A nagy nyilvánosság- előtt még valóban keveset- szerepelt — mondja róla Kis- péter Ferencné, a szakszer- vezeték műhelytitkára —, de- mi jól ismerjük.

Áhogy napjainkban értjük

— Attól kezdve, hogy a- felszabadulás után kihúzgál- tuk a géproncsokat a Tiszá- gyár — teszi hozzá Kohajda- József, a főművezető.

— S azóta, hogy a szövö- de egyik legmegbízhatóbb- munkásaként tarthatjuk szá- ramos hiányzik igazolatlan- nul, akinek a keze alól min- dig jó minőségű munka ke-

rül ki — fejezi be a gon- dolatsort Bálint Dezső mű- vezető. Úgy látszik, az újszegedi- gyárban Tombáczné nem- úgy új ember, ahogy a homo- novus kifejezést régebben ér- tettük, hanem inkább úgy, ahogy napjainkban használ- juk: új típusú ember.

Igazi munkásasszony

— Mindig kedvvel foglal- kozott a gyengébben dolgozó- munkásokkal, a fiatalokkal — veszi vissza a szót Kis- péterné. — Szocialista brigád- ja, a Juhász Gyula munka- csapat nevelte azokat a fia- talokat, akik most a József- Attila brigádba tömörülnek. Ő segítette hozzá Sári Eri- bólt, amióta újra dolgozik a- gyár — teszi hozzá Kohajda- József, a főművezető.

— Mindenkin szívesen se- git, kérés nélkül is gondját- viseli munkatársainak — meséli Bálint Dezső. — Ami- kor Hegyközi Rozália beteg- volt, eljárt hozzá, kitakarít- totta lakását. Felkeresett két- olyan tanuló, akik albert-

letben laknak, hogy a hely- színen nézzen utána körül- ményeknek, meggyőződjék, miként osztják be a tanuló- fizetést. S ez csak néhány- példa a sok közül.

— Csak jót, csak szépet- tudok róla mondani — állítja- Horváth Ferencné, aki Tom- bácznéval egy partiban dol- gozik, s évek óta nap mint- nap találkozik vele. — Tudja, olyan igazi, becsüle- tes, nyílt szívű munkásas- szony!

Ennél szebben valóban- aligha lehetne beszélni va- lakiról.

Hatszáz ember lelkiismerete

Mióta beosztása munka- módszer-átadó, övé hivata- losan is a fiatalok nevelé- sének gondja, s mióta meg- választották a szövödei párt- szervezet titkárává, hatszáz- ember politikai lelkiismerete- is.

— A politikát pedig nem- lehet elválasztani a gazda- sági munkától — mondja- Tombác Ferencné. — Nagy- gondunk, hogy a harmadik- évnegyedben nem teljesítette- a szövöde termelési tervét, de év végén már nem aka- runk adósak maradni.

És még mi foglalkoztatja?

— Azok a problémák, me- lyeknek majd a városi párt- értekezleten is hangot aka- rok adni. Társaim megbíz- tak, hogy beszéljek a dol- gozó nők második műszak- jával kapcsolatos gondokról.

Mondani, hogy is el akarom- zeni, azt is emberek tudatának alakítása a min- dennapos munka közben is- mennyire fontos, s hogy a- kommunisták és a pártönki- vüliek közös erőfeszítésén- múlik minden: itt a szövö- dében termelés, végső soron- pedig a szocializmus építé- se.

Tombác Ferencné az új- szegedi szövögyár kilenc- küldöttének egyike. Talán- nem olyan közismert szemé- lység, mint a többiek, de az- emberek bíznak benne, sze- retik, s ő szívvel-lellekkel- szolgálja érdekeiket.

F. K.

Szombaton befejeződött a Magyar Néprajzi Társaság vándorgyűlése

Szombaton befejezte mün- dorgyűlése Nyíregyházán.

Társaság háromnapos ván- dorgyűlése Nyíregyházán.

A vándorgyűlés idén ered- ményes munkát végzett. A- három nap alatt tizenhárom- tudományos előadás és sok- értékes hozzászólás hangzott- el. A színvonalas előadások, felszólalások jól foglalkoz- tak a néprajzi gyűjtő mun- ka eredményeivel, problé- máival és segítséget adtak- további feladatokhoz.

Lengyel írók érkeztek hazánkba

A lengyel—magyar kultu- rális egyezmény alapján len- gyel íróküldöttség érkezett- hazánkba. A delegáció tag- jai: Tadeusz Fangrat, Camilla- Mondral és Jadwiga Zylins- ka.

Tizenöt küldött Kistelekről

Az egységes községi pártvezetőség munkája a járási pártértekezlet előtt

A szegedi járás harminc- községi pártvezetőségének- küldöttjei október 20-án ül- nek össze, hogy megvitassák- azokat a feladatokat, amelye- ket a VIII. kongresszus irány- elvei minden magyar kom- munistára elé célul kitűztek.

Kisteleken kilenc alapszer- vezetet fogja össze a község- kommunistái. A kilenc alap- szervezet 15 küldöttel képví- selte magát a járási pártér- tekezleten. Az egységes köz- ségi pártvezetőség irányítá- sával ezekben a hetekben- szorgos munkával készültek- a kisteleki küldöttek és párt- munkások erre az értekezlet- re.

Szabad pártnapok

Az alapszervezetek külön is- megvitatják az irányelveket, s- részletesen elemezték a sz-ervezeti szabályzat módosítá- sával kapcsolatos javasla- tok. Az alapszervi taggyűlé- sek mellett összesen 8 alka- lommal rendez az egységes- pártvezetőség szabad pártnap- okat a községben. Különösen- nagy gondtal készítik elő- ezeket a négy termelőszövet- kezeti alapszervezetnél, ahol- az irányelveknek a mezőgaz- daság és a fejlődő szocialis- ta falu helyzetére vonatkozó- pontjait foglalkoznak első- sorban a beszámolóik. Az- irányelvek ismertetése és szé- les körű megvitatása érdeké-

ben a tsz-eknél brigáder- tekezeteket, a kisipari termé- lőszövetkezetnél és a földmü- vesszövetkezetnél pedig tag- értekezleten is foglalkoznak- az irányelvek egyes téziseivel- az előadók.

Kisteleken számos értelmi- ségi — pedagógus, orvos, me- zőgazdasági szakember — dolgozik. Számukra az eg- séges pártvezetőség külön- szervez egy tanácskozást ok- tóber folyamán.

Komoly munkavállalás

A VIII. kongresszus és az- azt megelőző járási pártérte- kezetel tiszteletére számos- munkafelajánlás születtek- már eddig is Kisteleken.

Az egységes pártvezetőség- szövetkezeti gazdaságok vál- s részletesen elemezték a sz-ervezeti szabályzat módosítá- sával kapcsolatos javasla- tok. Az alapszervi taggyűlé- sek mellett összesen 8 alka- lommal rendez az egységes- pártvezetőség szabad pártnap- okat a községben. Különösen- nagy gondtal készítik elő- ezeket a négy termelőszövet- kezeti alapszervezetnél, ahol- az irányelveknek a mezőgaz- daság és a fejlődő szocialis- ta falu helyzetére vonatkozó- pontjait foglalkoznak első- sorban a beszámolóik. Az- irányelvek ismertetése és szé- les körű megvitatása érdeké-

ket vállalta, hogy novem- ber 1-ig teljesíti az évi tár- sadalmi munka és részleg- ytervet. A pusztaszeren épült- vendéglőnél jelentős értékű- társadalmi munkával járult- hozzá a szövetkezeti tagság- a földajánlás teljesítéséhez. Vá- lalta a földművesszövetkezet- azt is, hogy éves kiskereske- delmi forgalmi tervét 102- százalékra teljesíti. A barom- fi és tojásfelvásárlási terv 4- százalékos túlteljesítését- vállalták a felvásárlási rész- leg dolgozói. A tojásfelvásá- rlási tervet már október 1-ig- 102 százalékra teljesítették.

Szép sikerekről számolnak be

A kisteleki Vegyesipari- Ktsz építőipari részlegének- dolgozói brigádot alakítottak, amely a kongresszus tisztele- tére vállalta, hogy teljesíti a- »Szocialista brigád« cím el- nyerésének feltételeit.

A kisteleki kommunisták- mind a 9 alapszervezetnél- példamutató lelkesedéssel- kapcsolódottak be ezekben- a felajánlásokba és élenjárói- a kongresszusi versenymozga- lomnak. A tizenöt kisteleki- küldött bizonyára eredmé- nyes munkáról és szép sike- rekről számolhat majd be az- október 20-án összeülő járá- si pártértekezleten.